

תפיסות דמוקרטיות ליברליות

אזרחות | שאלון 34281

מצגת לימוד לבגרות

שקף 1 מתוך 12

יחידה 1

מסגרת התפיסות הדמוקרטיות (לפי מדריך המורה הרשמי, אוגוסט 2019)

יחידה 3

התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי

יחידה 5

התפיסה הרב-תרבותית

יחידה 7

התפיסה הליברלית בישראל

יחידה 2

התפיסה הליברלית-אינדיבידואלית

יחידה 4

התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתני-תרבותי

יחידה 6

מושגי יסוד

יחידה 8

הדמוקרטיה הליברלית כמודל

1 מסגרת התפיסות הדמוקרטיות
(לפי מדריך המורה הרשמי,
אוגוסט 2019)

שלוש תפיסות: (1)
ליברלית-אינדיבידואלית;
(2) רפובליקנית, בשני
זרמים - אזרחית
ואתנית-תרבותית; (3)
רב-תרבותית.

2 התפיסה
הליברלית-אינדיבידואלית

מימוש מרבי של זכויות
כל אזרח כיחיד; מדינה
ניטרלית לשיוך קבוצתי.

3 התפיסה הרפובליקנית -
הזרם האזרחי

אומה אזרחית משותפת
אחת; טוב משותף
הנקבע דמוקרטי; אין
זכויות קבוצתיות.

1 התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתני-תרבותי

קידום הטוב המשותף של
הלאום היהודי; הכרה
בהשתייכויות
אתניות-תרבותיות.

2 התפיסה הרב-תרבותית

זכויות קבוצתיות ותמיכה
שוויונית בכל התרבויות גם
במרחב המדינתי.

3 מושגי יסוד

הטוב המשותף: ערכים
ותכנים המשותפים לאזרחים,
הנקבעים בשיתופם בתהליך
דמוקרטי ומתבטאים במרחב
הציבורי.

זכויות קבוצתיות: זכויות
המוקנות לקבוצה תרבותית
כקבוצה, כגון תמיכה מדינתית
בשפה ובתרבות שלה.

1 התפיסה הליברלית בישראל

חוקי יסוד זכויות האדם (1992):
כבוד האדם וחירותו, חופש העיסוק.
בג"ץ כשומר על זכויות הפרט מפני
פגיעת השלטון.
השפעת הליברליזם על הכלכלה:
הפרטה, תחרות, שוק חופשי.

2 הדמוקרטיה הליברלית כמודל

רוב הדמוקרטיות המודרניות הן
דמוקרטיות ליברליות: שלטון העם +
הגנה על זכויות הפרט.
האיזון בין שלטון הרוב לזכויות
הפרט הוא ליבת הדמוקרטיה
הליברלית.

מושגי יסוד בתפיסה הליברלית

זכויות טבעיות: זכויות הקיימות מלידה ואינן תלויות בשלטון (חיים, חירות, קניין).

חוזה חברתי: השלטון מכהן מכוח הסכמת הנתינים; נתין רשאי למרוד בשלטון הפוגע בזכויותיו.

ממשל מוגבל: חוקה, הפרדת רשויות ובחירות תקופתיות מגבילים את כוח השלטון.

מושגי מפתח לחזרה

התפיסה הליברלית-אינדיבידואלית

התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי

התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתנית-תרבותי

התפיסה הרב-תרבותית

הטוב המשותף

זכויות קבוצתיות

מחיצת ההצבעה בקלפי בישראל

מה רואים?

צילום צבע: מחיצת הצבעה כחולה העומדת על שולחן, ובמרכזה סמל מדינת ישראל; ברקע קיר כיתה עם תצוגות ועבודות של תלמידים. לפי תיאור הצלם, זוהי מחיצת ההצבעה בקלפי בישראל (2009). השקף ממחיש את הבחירות החופשיות והסודיות - מנגנון מרכזי בתפיסות הדמוקרטיות.

קרדיט: צילום: Yiftach T, 2009, רישיון CC BY 2.5. מקור: ויקישיתוף | [קובץ המקור](#)

נושאי המצגת

- מסגרת התפיסות הדמוקרטיות (לפי מדריך המורה הרשמי, אוגוסט 2019)
- התפיסה הרפובליקנית - הזרם האזרחי
- התפיסה הרפובליקנית - הזרם האתני-תרבותי
- התפיסה הליברלית בישראל
- הדמוקרטיה הליברלית כמודל
- מושגי יסוד בתפיסה הליברלית

✗ כותבים את ההגדרה (הצג) מתוך הקטע במקום מהחומר שלמדתם - ההגדרה חייבת לבוא מהלימוד.

✗ מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.

✗ שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.

✗ כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

לצפייה

צפו בסרטון "תפיסות דמוקרטיות" - גם בעמוד הנושא, בלשונית "סרטון".

<https://www.youtube.com/watch?v=NLoF3D932sM>

הסרטון הוא קישור חיצוני (YouTube) ולא נבדק מול תוכן השאלון או מחוון משרד החינוך.

עברו שוב על נושאי המצגת, תרגלו במשחקים, ונסו את שאלת הבגרות בעמוד הנושא.
בהצלחה!